

Зрители, и участници, очаквали с нетърпение
Седмия Републикански многожанров
фестивал на хората с увреждания
в Перник цяла година, защото...

Куряж

Списание за социални права и интеграция • Година XXII • Брой 9 • септември 2013 г. • Цена

...ИЗКУСТВОТО
ОСМИСЛЯ НАШИЯ
ЖИВОТ

Акцент

Протестите...А нашите проблеми?

3

Добрите вести идват с Кураж

Отглас от събитията през сезона

4 - 13

Нови възможности

Изнесена приемна в Ловеч помага на хора

с увреждания да търсят работа - *Марияна Дончева*

14 - 16

В Ловеч обучават хора с увреждания да отстояват

правата си - *Марияна Дончева*

16 - 17

Безплатна детска градина - *Маргарита Стоянова*

17

Незрящи четат говорещи книги - *Олга Велева*

18 - 19

Социални инициативи в Лом - *Иван Димитров*

19 - 21

Нов пазар и паркоместа за хора с увреждания - *Георги Петров*

21

Опитът на холандската фондация «Де Пасарел» - *Олга Велева*

22 - 23

Достъпен е музеят на Кольо Фичето - *Маргарита Стоянова*

23

ЛичностиДа успееш с воля - *Стефан Стойчев*

24

Нищо не става без човешките ръце... *Росица Примовска*

25 - 26

Кадир Неджати от Исперих - *Ангел Николов*

26

Летни емоцииЕдна спасена от България олимпиада - *Мария Михайлова*

27- 30

Седми Републикански многожанров фестивал на хората

с увреждания - *Иванчо Атанасов, Маргарита Илиева*

31 - 35

Справочник

170 години от рождението на Георги Бенковски

38 - 39

ПРОТЕСТИТЕ в столицата и някои градове на страната против правителството и в негова защита са тема номер едно в българските медии почти три месеца. Чуват се от време-навреме и по-конкретни искания, но общо взето гражданската активност се свежда до тези

две позиции. Чуха се и безброй коментари от политици, социолози, икономисти и пр., но и техните задълбочени и многопластови анализи не доведоха до разрешаване на политическата криза у нас.

Но дали заради протестите или по друга причина, отново на заден план остават проблемите на друга, немалка група граждани, наречени хора с увреждания. И медиите не са особено отворени към техните проблеми, освен когато някой „специалист“ изтъква, че една от причините за икономическите трудности на страната ни е големият брой на хората с увреждания. Има и други подобни твърдения, повтарящи се като зловеща „мантра“ години наред. И затова с идването на всяко ново правителство организациите на тези хора, национално представителни, утвърдени и у нас, и от европейските и световните институции, започват своята битка отново и отново! За да напомнят, че именно светът и Европа отдавна са казали каква част от населението в света са инвалидите – вече над 15 на сто...

А затова, че у нас все още има и хора с фалшиви експертни решения, една от причините е, **че не са осмислени и изпълнени предложенията на национално представителните организации на и за хора с увреждания, членове на Националния съвет за интеграция на хората с увреждания към Министерския съвет, изпратени на новото правителство още през юни – веднага след изборите.** Предложенията са дискутирани в предизборни срещи с най-големите политически партии и те поеха ангажименти за реализацията им. Политиците категорично изразиха убедеността си, че **хората със специфични потребности наистина са голяма група граждани в българското общество, която с право иска равни възможности и свободен достъп до трудова реализация, образование, професионално обучение и квалификация, здравеопазване, подходяща архитектурна, транспортна и комуникативна среда.**

Ние, инвалидите, или хората със специфични потребности, или хората с увреждания настояваме Българският парламент, в който влязоха хора от предизборните ни срещи, да се обърне с лице и към нашите проблеми! Уважаеми господа политици, депутати, настоящи и бъдещи, уважаеми протестиращи, не забравяйте, че и във вашите домове има хора като нас, нуждаещи се от подкрепа и разбиране! (Кураж) ■

ОТГЛАС ОТ СЪБИТИЯТА ПРЕЗ СЕЗОНА

СОПОТ

Пена БАШЛИЙСКА

На фестивал и пътешествие

Членовете на организацията на СИБ в Сопот през юни имаха чудесни преживявания. Най-напред – с участието си в Третия фолклорен фестивал на връх Неделино – там ни посрещнаха невероятно мили и гостоприемни хора, а двете ни групи „Веселяци“ и „Росна китка“ бяха удостоени с бронзови медали и сребърен – за индивидуалното изпълнение на Галя Петрова.

Седмица след това потеглихме на екскурзия в югозападна България. Юндола, Баско, Гоце Делчев – близо до този град в местността „Попови ливади“

останахме за нощувка в един от хотелите там. А на втория ден посетихме прочутата местност Рупите, после Петрич, Самуиловата крепост, Мелник, Роженския манастир и - обратно в Гоце Делчев за нощувка. Вечерта се отдадохме на веселие, песни и танци. А през третия ден посетихме Ягодинската пещера и Дяволското гърло. Тези чудни творения на природата не могат да се опишат с думи...Но се помнят за цял живот. По обратния път към дома направихме почивка в Широка лъка – видяхахме и прочутия с музикалното си училище град. Заредени с емоциите и вълненията от тези три дни, през цялото пътуване до Сопот пяхме и се веселихме в автобуса.

А наши колеги, които не дойдоха на пътешествието, в същото време участваха в спортния празник, който всяка година се провежда в с. Калояново. ■

ГУЛЯНЦИ

Надя ЛЮБЕНОВА

НОВИ ОТЛИЧИЯ

Наситени с много събития бяха първите летни месеци за възрастните хора от Културен пенсионерски клуб „Възраждане“ и от Клуба на СИБ в град Гулянци. Певческите колективи обогатиха колекциите си с нови отличия от различни фестивали и събори.

Женският хор „Дунавски звуци“ при Пенсионерския клуб с ръководител Зинка Габърска бе награден с бронзова купа за участието си във Втория фестивал на патриотичната песен, който се проведе през юни в Плевен. Певиците се състезаваха с общо 34 колектива от целия регион и очароваха журито с енергията и патриотичния плам, с които излязоха на сцената, сподели г-жа Габърска.

На 22 юни женската вокална група при Клуба на СИБ с ръководител Елка Ганова участва в третия Национален фестивал за хора със специфични потребности, който се про-

веде на връх Св. Неделя, община Неделино в Родопите. Групата се прибра от участието си с отлични впечатления и златен медал. Във същия форум участва и вокалната група при дружеството на СИБ в с. Шияково, която бе отличена с голямата награда - плакет.

През юни възрастните хора от двата клуба в Гулянци се срещнаха с кмета на общината Лъчезар Яков, който ги посети лично, за да ги поздрави с успехите и да ги увери, че ще продъл-

жи да оказва помощ и съдействие за осъществяване на тяхната дейност. ■

Поклон пред Апостола

ЕТРОПОЛЕ

Янка ФИЛИПОВА

Група от хора с увреждания и пенсионери от Етрополе почетохме 176-та година от рождението на Васил Левски като посетихме Морени-те. Те са издигнати на мястото, където е била къщата на Илия Пръвчанов – едно от скривалищата на Апостола при идването му в Етрополе. В словото си председателят на организацията на СИБ в града се обърна към хората с думите: „... С нашето присъствие ние се прекланяме пред твоето дело, пред твоя героизъм, пред твоето свято име, което винаги ще е живо в нашите сърца.“

В града ни има няколко места, свързани с делото на Левски. Освен къщата на Пръвчанов, член на революционния комитет, Апостола е посещавал и дома на даскал Тодор Пеев, председател на революционния комитет. В Етрополския манастир „Св. Троица“ също е имало скривалище в магерницата – там Левски е отсядал, придружен от съмишленици. Днес скривалището е възстановено и е посещавано от гостите на манастира. Горди сме, че нашият град е съхранил пътеките на Апостола в него. Като вървим по тях сякаш оттекват заветните му думи за „Чиста и свята Република“... ■

СЕПТЕМВРИ

Гена ГОЧЕВА

ПО ТРАДИЦИЯ

в началото на лятото – на Спасовден - се провежда общоградски събор, в който взема участие и организацията на СИБ. Фолклорната ни група за тракийски народни песни с ръководител Генка Старипавлова се представи отлично - наред с всички самодейни състави в общината. Празникът беше пъстър, весел и слънчев, защото имаше добро настроение, песни и танци.

А за 36-тимата членове на организацията, които са ветерани в туристическото дружество „Незабравка“, лятото ще остави още един спомен – невероятната екскурзия до параклиса „Свети Пророк Илия“ на 10 км. от Септември, в Родопите. И тама пяхме и се веселихме, забравихме за кризата, за семейните проблеми, за болестите... ■

ВЕСТИ ОТ РЕГИОН ВЕЛИКО ТЪРНОВО

*Много научени неща, много нови
приятелства и спомени,
разнообразие за нашето ежедневие...***Величка НАКОВА**

През юни РО на СИБ проведе тъй дълго очакваното обучение на ак- тива на общинските организации от Велико Търново, Горна Оряхови- ца, Лясковец, Свищов, Павликени, Елена и Стражица. Организацията беше перфектна - отпътувахме до китното балканско селце Шипково, станцията, в която се настанихме, беше уютна, храната – вкусна. Лек- тори бяха Стоян Манолов, органи- зационен секретар в СИБ и Георги Георгиев, председател на ЦКРК на СИБ. Лекциите бяха интересни, има- ше много въпроси и дебати. Затова двата обучителни дни минаха бързо. А вечерите бяха истинско удовол- ствие за всички. Ръководителите от РО на СИБ Йотка Вълева и Илиян Бояджиев бяха подготвили хубава програма. За музикалната част се бе погрижил Станислав Добрев. В по- следния ден успяхме да се потопим в минералните басейни.

Равносметката: много научени неща, много нови приятелства и спомени, разнообразие за нашето ежедневие. ■

Оттамък Дунава...

Елда ЖИВКОВА

На 13 юли 50 души – членове на организацията на СИБ във Велико Търново - потеглихме с автобус за Свищов. Оттам с ферибоота преминахме на отсрещния бряг на Дунав, наслаждавайки се на красивата гледка по двата бряга на реката. След 15 минути се озовахме в малакия град Зимнич. Хубав, чист, с много цветя... Успяхме да разгледаме само една от църквите, а пътувайки с автобуса, видяхме и други забележителности на града. После потеглихме към град Александрия. От двете страни на пътя се бе ширнало полето – нито педя земя не бе оставена да пустее... Александрия е също тъй хубав град, с много дървета и красив парк, с кътове за отдих. Главният булевард бе огласен от музика, по тротоарите имаше пъстри сергии със сувенири и лакомства. По инициатива на общината е създадена традицията в празничните и хубави дни на открити сцени да свирят млади музиканти безплатно за целия град и всеки да може да се забавлява. Посетихме и новостроящия се катедрален храм.

Навръщане си припомняхме преживяното и видяното и, разбира се, не пропуснахме да благодарим на ръководството на клуба за прекрасната екскурзия. ■

На екскурзия с приятели

С. ШЕРЕМЕТА

Цанка ОДАЖИЙСКА

Със съдействието на нашия клуб «Здравец» на хора с увреждания и пенсионери с председател Стаменка Събева и отчасти на кметския ни заместник Пламен Петев, ние потеглихме за Сливен, заедно с приятелите ни от сродните клубове в село Пушево, водени от кметския заместник Юлия Костадинова и от село Леденик с кмет Иван Стоянов. Милата и чаровна екскурзоводка Мая ни запознаваше обстойно с историята на населените места, през които преминавахме.

В Сливен първо разгледахме музея на текстилната индустрия,

който подчертава ролята на града в индустриалното развитие на страната ни и приносят ни в световното текстилно производство. Ние не бяхме само зрители, а и участници в демонстрации на живо и имахме уникалната възможност сами да изпробваме своите технически умения. Основател на българската индустрия е Добри Желязков от Сливен, построил своята фабрика за ръчно и машинно-фабрично производство, започващо с първите уроци за предене. Представени са най-важните текстилни занаяти – наблюдавахме как се омотава копринена нишка от пашкулите, ▶

механизирано оплитане на гайтани, преса за гладене. Възхитихме се на ръчно изработените котленски и чипровски килими, на експозицията на плетачно-чорапното производство. Музеят притежава и специализирана библиотека с над 2,200 тома българска и чуждестранна литература за техника и технология на текстилно-

то производство. Музеят е член на Европейската текстилна мрежа от 1998 г. и е първият български музей, включен в нея, създаден под патрона на Съвета на Европа. Всичко това ни разказа и показва уредничката Тони Димитрова.

След едночасова почивка потеглихме с въжената линия – лифтовете – към Националния парк „Сините камъни“ в Карандила. После направихме обща трапеза и си попяхме...

Слънцето клонеше зад високите зъбести скали, когато потеглихме обратно, освежени и забравили болки и неволи. Обещахме си нови срещи. ■

ПРАЗНИК „БАБА И ВНУЧЕ“

Горещият летен ден си отиваше, когато спортният комплекс в селото се изпълни с многобройна публика от малки и големи деца, баби и дядовци. Празникът „Баба и внуке“ подготвиха Младежкият център и Женското дружество в село Шереметя с председател Нелия Минева, а спонсор на празненството е клуб „Здравец“ с председател Стаменка Събева. Гост на празника беше и кметският наместник Пламен Петев. Той поздрави младите таланти и тяхната ръководителка за добре подготвената програма и за отличната работа на Младежкия център. Специален поздрав отправи водещият празника Мехмед Мустафов, който е и капитан на футболния отбор на младежите от селото, заслужил първенството в игрите в Шемшево. ■

ДОЛНА БАНЯ Членовете на вече 10-годишното Сдружение на хората с увреждания „Венетица“ към СИБ
Любомир КУЗЕВ с председател Стоянка Стринска

ПОСРЕЩАТ ЮБИЛЕЯ С ДОБРИ ДЕЛА

Благодарение на помощта от страна на общината и кмета Владимир Джамбазов на сградата на клуба на инвалидите бе направен основен ремонт и обновление и днес техният дом е приятно и привлекателно място за срещи и отмора през горещите летни дни.

Въпреки напредналата си възраст и проблемите със здравето, долнобанските инвалиди организираха акция по основно почистване и разхубавяване на своя

двор и на района около клуба. Включиха се десетки членове на сдружението, които лъснаха до неузнаваемост своята къща и пространството около нея.

Юбилеят бе отпразнуван заедно с гостите от област Монтана - над над 40 души. Председателката Стоянка Стринска приветства гостите и разказа историята на сдружението и селището. На нашата приятелка Еленка Константинова Петрова от монтанското село Горно Дамяново, която до последно се грижеше за нашия земляк в Лопушанския манастир

Юбилеят бе отпразнуван заедно с гостите от област Монтана - над над 40 души. Председателката Стоянка Стринска приветства гостите и разказа историята на сдружението и селището. На нашата приятелка Еленка Константинова Петрова от монтанското село Горно Дамяново, която до последно се грижеше за нашия земляк в Лопушанския манастир

Смоленския епископ Нестор, баба Цветанка специално бе оместила долнобански зелник. След празничните слова и поздравления и размяна на подаръци, бе поздравена и рожденичката долнобанската поетеса Лиляна Иванчева, която бе написала и прочете за юбилея специално стихотворение. Хорото

„Бялата роза“ взриви празничните маси и домакини и гости се хванаха на танци.

След празничния обяд гостите бяха отведени във фермата за щрауси - едно няколкочасово забавление за всички сред екзотиката на долнобанската природа.

На следващия ден след сутрешното кафе и закуска в клуба на сдружението, домакините предложиха на гостите от Монтанско още интересни забавления. Всички се разходиха до съседната община Костенец, посетиха красивия природен феномен – Костенския водопад, хотелския комплекс „Езерото“ в курорта „Вили Костенец“ и накрая гостуването завърши с покупки от градския пазар за спомен.

На фона на шуртящата бистра и пенлива рилска вода първо Лиляна Иванчева, а след това и инж. Светла Стоименова, рецитираха стихотворения от покойния епископ. Специално от бездната на водопада бе изваден малък камък и даден на Еленка Петрова – в памет на епископ Нестор. ■

Снимки - авторът

ПЛОВДИВ

Смляна ЗАПРЯНОВА

ПОДОБРЯВА СЕ ДОСТЪПНОСТТА В ГРАДА

Община Пловдив е на ход да подобри достъпността и социализацията на хората с намалена мобилност – инвалиди, майки с детски колички и възрастни хора.

Това е заложено в изготвената Стратегия и план за действие от Енергийна Агенция Пловдив – координатор за реализация на програмата - заедно с екип от експерти на Община Пловдив, транспортни оператори и местната структура на РО на СИБ. Представителите на организацията ни – См.Запрянова и Л.Банков - заедно с учасници от отделите социален и инфраструктурен на общините Пловдив, Смолян, Бургас, Пазарджик и Ст.Загора бяха обучени да прилагат системата за управление на качеството на достъпността „ISEMOA“ и да изпълняват мерките на Плана за действие и достъпност.

Модераторът на обучението Ина Карова подчерта, че връзката между отделните специалисти се губи, тъй като всеки работи в своя ресор и липсва добра комуникация с целевите групи, за които достъпността е важна. Целта е да се обхванат проблемните спирки от градския транспорт, всяка улица, обществена сграда и др. за да се улесни обслужването на за-

труднените хора без помощ от асистенти. Посочени бяха примери като лошите тротоарни настилки, липсата на подстъпи и други архитектурни особености на

средата – тактилни показатели за незрящи, звукова сигнализация на светофарите, цветови контрасти на архитектурните елементи, адекватно осветление.

В заключение на обучението бе разработен казус за добра практика в шведския град Лунд. Участниците се запознаха с успешната работа на жителите му, които още през 70-те години на миналия век са реализирали план за достъпност чрез служители и доброволци. Те мобилизирали усилията и амбициите си и обикаляли улиците, като отбелязали местата, които са в разрез с нормите за достъпност. След това в общината им обектите се подреждали по приоритет и проблемът се премахвал. И така до наши дни, когато вече успешно се прилага GPS система, с която се поддържа града достъпен и с модерна европейска визия. ■

ДОБРИЧ

АКТИВНА ПОЗИЦИЯ НА И ХОРА С УВРЕЖДЕНИЯ И ПЕНСИОНЕРИ

Областният информационен център - Добрич проведе поредното обществено обсъждане по Интегрирания план за градско възстановяване и развитие на град Добрич. Този път целева група на мероприятиято бяха пенсионери и хора с увреждания.

В първата част на събитието присъстващите бяха запознати с основните приоритети на новата оперативна програма „Региони в растеж 2014 - 2020г.“ Основен акцент по време на срещата бе поставен върху приоритетна ос I на Оперативната програма - „Устойчиво и интегрирано градско развитие“, подприоритет „Интегриран градски транспорт“.

Специален гост и лектор на събитието бе Тодор Анастасов - управител на „Институт за транспортни изследвания“ ЕООД. Той представи пред присъстващите вече изготвените анализ и предпроектно проучване на транспортната мрежа на град Добрич. Основните теми, възникнали по време на дискусиата, бяха свързани със създаването на нови маршрути за превозните средства от

градския транспорт за покриване на по - големи участъци от града. Коментираха се и възможностите за обновяване на транспортната инфраструктура в някои участъци от града, както и рехабилитацията на пешеходните алеи и тротоари на територията на общината, за да се покрият специфичните нужди на хората с увреждания.

ОИЦ - Добрич е част от мрежата от 28 информационни центрове за популяризиране на Кохезионната политика на Европейския съюз, създадени с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Техническа помощ“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие. Центърът е създаден от община гр. Добрич в партньорство с Областна администрация - област Добрич, Бизнес-център - гр. Добрич, общините Балчик, Каварна и Добричка в изпълнение на проект «Създаване и функциониране на Областен информационен център - Добрич», финансиран по Оперативна програма «Техническа помощ», съфинансирана от Европейския фонд за регионално развитие на Европейския съюз. ■

ИЗНЕСЕНА ПРИЕМНА В ЛОВЕЧ ПОМАГА НА ХОРА С УВРЕЖДЕНИЯ ДА ТЪРСЯТ РАБОТА

Марияна ДОНЧЕВА

От три години в Ловеч работи изнесена приемна на Бюрото по труда за хора с увреждания. Веднъж месечно или по заявено желание трудовият посредник Геновева Атанасова посещава клуба на СИБ в града и се среща с тези, които искат работа. В откровен разговор двете страни обсъждат възможностите за заетост и квалификация конкретно на всеки, дошъл на срещата. Там те се и подписват, за да поддържат регистрацията си като търсещи работа.

„Бюрото по труда и Регионалната служба по заетост в Ловеч се намират в сграда, към която не може да се приспособи достъп за помощни средства и затова решихме да се срещаме в Клуба на инвалида. За нас хората с увреждания са важна група на пазара на труда. Те ползват целия набор от услуги, които се предлагаме”, обяснява идеята директорът на Бюрото по труда Мария Василева.

А Пламен Виткинов, когото заварвам в разговор с трудовия посредник разказва, че при едно от посещенията в града на бивш социален министър той поставил въпроса и било решено да се организира изнесена приемна. От началото на 2013 г. са регистрирани 189 човека с намалена работоспособност от общините Ловеч и Летница /Бюрото по труда обслужва и двете общини/. 10 от тях вече работят - петима на несублидирана заетост, а други пет - по финансирани от държавата програми. По проект „Професионалист” на КТ „Подкрепа” обучение за текстообработка е завършил един и вече работи. По насърчителните мерки за хора с увреждания наети на работа са шестима, а други четири са започнали обучение.

„Не без известна гордост искам да подчертая, че 10 човека с намалена трудоспособност работят по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”. Те са заети и в общински дейности и в реалната икономика, казва още г-жа Василева. Като детегледачи работят трима по схемата „Отново на работа”.

Пак в помощ на хората с увреждания в партньорство с об-

Трудовият посредник Геновева Атанасова представя на Пламен Виткинов подходящите свободни работни места и курсове за обучение в клуба на СИБ в Ловеч.

и Ателие за търсене на работа. Все още е трудно да се намери заетост на хора с нарушена работоспособност, но съществуващата от преди години бариера е преодоляна. Работодателите проявяват интерес, защото се предлагат и стимули за тях – средства, оборудване. Имаме добро партньорство с техните организации, с кметовете на двете общини, а и самите търсещи работа са доста активни. Те участват и в различни обучения за повишаване на квалификацията. С общи усилия и добронамерени действия от наша и от тяхна страна постигнахме доста”, обобщава директорът на Бюрото по труда.

Търсещи работа споделиха за „Кураж”, че многото документи и изисквания към фирмите при кандидатстването по мерките за хора с увреждания ги отблъскват и те не се решават да наемат служители с намалена работоспособност. Пламен Виткинов, който бе един от посетителите в приемната, споделя, че е кандидатствал по няколко обяви. Той е бакалавър „Стопанско управление” с магистърска степен „Публична администрация” и няколко квалификации преди това. Има 100% намалена работоспособност с придружител. „В момента изчакваме, защото фирмата, която изяви желание да го наеме, има финансови затруднения”, обяснява трудовият посредник и му предлага да се включи в курс за повишаване компютърните знания и умения. За нея посетителите в изнесената приемна са приятели и говорят не само за намиране на работа, а и по всякакви въпроси, които животът поднася. Скоро в община Ловеч работа е започнала съпругата на Пламен Красимира Виткинова, която също е с намалена работоспособност. Дватамата имат три големи деца, които са изучили и вече работят.

За 49-годишния Пламен намирането на работа се оказало по-трудно. Докато съпругата му е с опит и с образование, даже няколко – бака-

щините са осигурени 15 лични асистенти за нуждаещите се. Още 30 безработни в община Ловеч и 17 – в община Летница, са заети като домашни помощници на деца с увреждания. В услуга на хора от рисковите групи ще бъде и психологът, който скоро ще започне да ги консултира в Бюрото по труда. От месец август ще се организира

► ИЗНЕСЕНА ПРИЕМНА ...

лавър е по философия и социални дейности, с магистърски степени по социална философия и масови комуникации и журналистика, дори курс за управление на хотелиерството е завършила. И започнала работа в общинската администрация заедно с още една дама, с която са наети по програма за хора с увреждания.

Според председателя на Регионалната организация Иван Лазаров, организирането на изнесена приемна е добър вариант членовете на СИБ да получават актуална информация за свободни работни места и възможности за квалификация. Инициативата е много полезна, категоричен е той. ■

В Ловеч обучават млади хора с увреждания да отстояват правата си

За пръв път в община Ловеч родителска организация ще обучава млади хора с интелектуални затруднения в умения за самозастъпничество, за да могат да отвоюват правата си на равнопоставени членове на обществото, съобщи за „Кураж“ Мария Недялкова, председател на сдружение „Закрила“, което реализира проекта. Проектът „Моят живот е моя отговорност. Не решавай вместо мен!“ е в унисон с новите тенденции на Европейския съюз за участие на клиентите в управлението на социалните услуги в общността, като равноправен партньор на доставчиците.

3500 лв. са осигурени за дейностите, които ще продължат три месеца. За този период 20 от посетителите на Дневния център за хора с увреждания в града ще бъдат обучавани какви права имат и как да ги отстояват, да правят изказвания, за да бъде чуто мнението им, да се борят и

за правата на другите като тях, да контактуват с медиите, с представители на местната и държавната власт и какво могат да поискат от тях. Непреки участници са и други 8 човека от Дневния център, които са с по-тежки увреждания и не могат да се представляват сами.

Проектът също ще е от полза за родителите/настойниците/ и близките на младежите, както и за 15 специалисти /персонал от тези услуги/.

В сдружение „Закрила“ вече е създадена група от самозастъпници, които също ще повишат капацитета си. Дейностите ще се реализират в две от социалните услуги, предлагани от общината – Дневния център за хора с увреждания и Център за социална рехабилитация и интеграция. Там също ще бъдат създадени потребителски съвети за подкрепа хора с увреждания, които живеят със семействата си или в услуги от резидентен тип. Целта е те да ►

► бъдат извадени от изолацията, в която са поставени, да се разширят познанията и възможностите им за социална интеграция. Тези хора трябва да могат да вземат самостоятелни решения за собствения си живот, категорична е Мария Недялкова. Тя е и директор на Дневния център за хора с увреждания и има сериозен опит в тази сфера. Интерес за всички ще бъде „Празникът на нашите възможности“, в който ще се състезават клиенти, персонал, родители на младежи с увреждания и техни приятели от центъра за работа с доброволци към регионалната библиотека. Те отдавна поддържат близки отношения с младежите от Дневния център. Предвидена е и екскурзия, на която младите хора да се запознаят

В Дневния център за хора с увреждания директорът Мария Недялкова /вляво на снимката/ и нейният екип работят упорито, за да създадат умения у младите хора сами да се справят в живота.

с родните исторически и културни забележителности, да покажат уважение и подкрепа един към друг. На конференция в края на проекта те трябва да покажат наученото и създадените нови приятелства.

Вече е подготвена и се разпространява брошура „Потребителски съвети“ с информационни материали за правата на хората с интелектуални затруднения. ■

Маргарита СТОЯНОВА

Безплатна детска градина

за децата с над 50% инвалидност бе въведена от началото на август в Дряново след решение на Общинския съвет. Изменението в Наредбата за местните такси и цените на услугите засяга и детските ясли, където същата преференция важи и за децата с физически и други заболявания до 3 години. Без такса ще посещават детска градина и ясли и децата на родители с физически увреждания и нарушено здраве, които имат над 71% намалена работоспособност.

Нарочна комисия ще разглежда постъпилите искания и декларации от родителите, за да реши дали отговарят на изискванията. ■

Незрящи четат „говорящи книги“

Олга ВЕЛЕВА

Незрящата Веска Колева от Войводово, една от активистките на организацията на слепите в Хасково, е на път да сбъдне мечтата си и да се научи да работи с компютър. 68-годишната жена е една от петимата души със зрителни увреждания, които са включени в десетдневното обучение по програмата „Глобални библиотеки“.

Курсът се провежда в Регионална библиотека „Христо Смирненски“ – Хасково.

На вас ще ви е малко по-трудно от останалите, тъй като трябва всичко да запомняте – няма да може да пишете. Но вие сигурно сте си изработили механизми за това. Ще почувствате първия ефект от обучението след 4-5 дни, каза преподавателката – Станислава Захова.

Тя е от Разлог, и е една от най-добрите у нас в обучението на хора със зрителни проблеми, представи я Тонка Койчева, регионален представител на „Глобал-

ни библиотеки“ за Хасковска област.

Пенсионираният учител по френски език Георги Николов, също както и останалите четирима, нямаше търпение да започне обучението, и бе заел мястото си пред компютъра двамазет минути преди началото на курса. 64-годишната Марийка Благоева досега бе сядала пред компютър, само за да се свърже със семейството на сина си в Испания. Освен Скайп друго не знам. Трудно виждам, почти 91 % слепота имам. Май ще ми трябва лупа за буквите, коментира тя.

Пенсионерката Бинка Калинова навремето е работела в транспортна фирма, но сега мечтае да се научи да сърфира в интернет. Аз пея във вокална група и наскоро участвахмe в конкурса „С песните на Ари“. Имало ни е на снимки в един хасковски сайт, но аз като не разбирам – как да видя, сподели Бинка.

Най-младият в групата е Делчо Гогов. 52-годишният мъж е спял с едното око по рождение. Той държи павилион за закуски до училище „Св. Св. Кирил и Методий“ – Хасково, и казва, че без интернет, бизнесът му няма как да върви напред.

Курсът на обучение продължи до 4 юли. Курсистите се занимаваха по четири часа на ден, имаха осигурена кафе пауза и обяд.

Станислава Захова провежда обучението по „говоряща“ програ-

ма – български патент NVDA.

Наблюденията ми от досегашните курсове – в Девин, Смолян и на други места, е че тези хора са доста интелигентни, много амбициозни и се справят добре. Групата в Хасково

също е многообещаваща, коментира тя първите си впечатления.

През октомври, в Регионалната библиотека „Христо Смирненски“ предстои обучение на хора с физически увреждания от Хасково, а през ноември – за глухи.

Програма „Глобални библиотеки - България“ е съвместна инициатива на Министерство на културата, Програмата на ООН за развитие, Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията, Национално сдружение на общините в Република България и Българска библиотечно-информационна асоциация.

Социални инициативи в Лом

Иван ДИМИТРОВ

Програмата за лични асистенти в Лом ще бъде удължена с още 6 месеца – до януари 2014 г. Това е петото поредно продължаване на срока на проекта, който трябва да приключи на 18 юли. Така наетите 51 лични асистенти ще продължат да работят още половин година. Проектът, който община Лом изпълнява от края на 2010 година, се финансира по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“.

Назначените асистенти се грижат всеки за по един възрастен или дете с физически увреждания по съвместния проект „Под-

УДЪЛЖАВАТ СРОКА НА ПРОГРАМИТЕ ЗА ЛИЧНИ АСИСТЕНТИ

крепа за достоен живот“ на община Лом и Агенцията за социално подпомагане. Вече две години 51 лица с трайни увреждания от Лом и селата Долно Линева, Сталийска махала, Трайково, Замфир, Ковачица, Станево и Сливата имат свой персонален помощник в ежедневието. Те са на възраст от 3 до 90 години, не са в състояние сами да организират бита си и да поддържат хигиената в своя дом, нуждаят се от помощ при обслужването си, за извършване на еже-

► УДЪЛЖАВАТ СРОКА...

дневни дейности и организиране на свободното си време.

Продължава работа и Звеното за услуги в домашна среда, което обединява дейности като личен асистент, социален асистент и домашен помощник. Социалното предприятие функционира към Домашния социален патронаж. То осъществява дейността си с финансиране от близо 240 хиляди лева по схемата „Помощ в дома“

на ОП „Регионално развитие“. Проектът ще се изпълнява също до януари 2014 година. Като лични асистенти и домашни помощници са назначени 47 души, както и двама координатори. Проектът се управлява от екип общински специалисти. Проектът предоставя почасова помощ и обгрижване на деца и възрастни с увреждания при хранене и вземане на лекарства, поддържане на лична хигиена и придружаване до социални, здравни и учебни заведения. ■

МЕСТЯТ СОЦИАЛЕН ДОМ В С. ЗАМФИР

Общинският съвет в Лом прегласува решението си за изграждане на защитено жилище за хора с психически увреждания и промени неговото бъдещо местоположение. Социалният дом ще се изгради в с. Замфир, а не както първоначално беше решено в сградата на закрито старо училище в кв. Младеново. Според зам.-кмета Камелия Арсенова причините за преместването на бъдещия социален комплекс са, че ремонтът на сградата в Младеново би струвал 140 хиляди лева, а на сградата в Замфир – само 30 хиляди лева.

Изискванията на договора между община Лом и Министерството на труда и социалната политика за изпълнение на проекта „Защитено жилище за лица с психични разстройства – Лом“ са средствата за ремонт на сградата, в която ще се помещава, да са за сметка на община Лом. Заложените в бюджета на общината средства стигат за потягането на сградата в Замфир, а и тя отговаря също на европейските изисквания. Така защитеното жилище ще се помещава в имот от 1200 кв. м, с масивна жилищна сграда на два етажа от 70 кв. м, и полумасивна жилищна сграда от 80 квадратни метра на един етаж. В имота има и стопанска постройка от 70 квадратни метра. Имотът стана общински след като бе закупен за 8000 лева от частно лице с увреждания, което страда от Синдрома на даун, няма родители и е настанено в Дома в с.Орсоя, но след като бъде ремонтиран и обзаведен бившият му имот и бъде изградено защитеното жилище, момчето ще бъде върнато в родния дом.

В социалния дом ще бъдат настанени 10 души с психични проблеми, предвижда проектът. За тях ще се грижи екип от шестима специалисти – управител, двама трудотерапевти, двама медицински специалисти и социален работник. Проектът е на стойност 119 449 лева. ■

„АДАПТАЦИЯ“ ЛЕКУВА ХОРА С ПСИХИЧНИ ПРОБЛЕМИ

Още един социален проект стартира през юли община Монтана. Той предвижда изграждане на център „Адаптация“ с цел да интегрира 9 пълнолетни жители на общината, които имат психични разстройства. Те ще обитават третия етаж на сградата на ул. Иван Вазов“ 4 и намясто ще получават социална защита, рехабилитация, консултации и др. специфични услуги. В центъра ще работят 5-ма специалисти – социален работник, социален педагог, трудотерапевт, медицинска сестра.

За проекта са осигурени 100 000 лева от ОП „Развитие на човешките ресурси“. С 8 500 лева ще бъде ремонтиран етаж, 12 000 лв. са предвидени за оборудване на помещенията.

Всичко трябва да бъде направено за 16 месеца. Ако те са успешни, в следващите години защитеното жилище „Адаптация“ ще бъде финансирано като делегирана дейност на общината. ■

Нов пазар и паркоместа за хора с увреждания

Георги ПЕТРОВ

Предстои реализацията на проект „Съвместно изграждане на центрове за трансгранично сътрудничество за бизнес и търговия“ за Лом и град Дабулена – Румъния – одобрен още през 2011 г. и подписан в началото на тази.

Какво ще получим от него? В нова двуетажна постройка на пазара ще бъдат разположени магазини за плодове и зеленчуци, за месо, рибни изделия и други хранителни стоки. Ще има и ателиета за услуги – обушарски, часовникарски, ключарски, фри-

зьорски и козметични. Ще има конферентни зали и обособен център за трансгранично сътрудничество. Предвиждат се 42 паркоместа за автомобили на хора с увреждания. Ще бъдат изградени и места за отдих.

Проектът е на стойност 1 432 048 евро и срокът за изпълнението му е 18 месеца. Община Лом участва с 24 000 евро и делът ѝ в проекта е на стойност 1 082 048 евро.

Новият общински пазар трябва да бъде готов до средата на 2014 година. ■

Опитът на холандската фондация „Де Пасарел“

Олга БЕЛЕВА

Ние, колегите с грижа към хората с увреждания, говорим един универсален „международен“ език - това заяви на среща в Димитровград ръководителят на холандската фондация „Де Пасарел“ Фреди Уулс. Гостът сподели пред представители на неправителствени организации и доставчици на социални услуги в общината своя и на колегите си опит в социализацията и обгрижването на деца и възрастни с увреждания. Самият той е посветил на тази тема повече от 40 години.

Презентацията си директорът на „Де Пасарел“ е нарекъл „Възстановяване на нормалния живот“, защото, според него, словосъчетанието най-добре отразява деинституционализацията - дума, която Уулс откровено ненавижда не само заради трудното ѝ произношение. За неин синоним приема определението „хуманизация“ като начин за възстановяване нормалния живот на хората в риск.

Извеждането на хора в нужда от социални домове в Холандия е започнало още през 70-те години на миналия век. Процесът е ставал успоредно с изграждането на институции от семеен тип, защото хората развивали особен вид поведение в домовете. Те се нуждаели от време, за да променят начина си на живот и да се приспособят, разказа Уулс. Над 1000 са потребителите на фондацията в Холандия, на възраст от 0 до 92 години.

Холандецът коментира и десетгодишната си работа с български партньори и препоръча всяка община сама да дефинира какъв набор социални услуги би ѝ бил необходим.

В рамките на дискусията бяха поставени въпроси относно организацията и предоставянето на услуги за деца и възрастни с увреждания. Коментирани бяха и актуални теми, свързани с изграждане и функциониране на новите центрове за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания. ■

Достъпен е музеят на Колю Фичето

Маргарита СТОЯНОВА

В Дряновския исторически музей бе монтирано подемно съоръжение. То улеснява придвижването на хора с трайни или временни увреждания на опорно-двигателния апарат по стълбите. Финансирано е от Агенцията за хората с увреждания по проект за осигуряване на достъпна среда и адаптация на хора с увреждания чрез верижен стълбищен транспортър. Той е подходящ за всички видове инвалидни колички.

В началото на август съоръжението бе пуснато в експлоатация. Така бе постигнато пълно съответствие на условията в музея с европейските стандарти за подходяща архитектурна среда. Знакът за достъпност показва на хората със специфични потребности при придвижване, че без проблем могат да стигнат до втория етаж, където се намира експозицията за самоукия майстор – строител Колю Фичето. ■

ДА УСПЕЕШ С ВОЛЯ

Казвам се Ирина Щерева. Повече от 30 години работя като медицинска сестра. Преди 15 години при ужасен битов инцидент получих изгаряния на дясната ръка. След неуспешно лечение се наложи ампутация на пръстите и дланта. Няма да забравя първите мигове на ужас след упойката. Посъветвах ме да се явя на ТЕЛК и да се пенсионирам по болест. Това означаваше да се разделя с любимата професия. А бях само на 40 години. След ампутацията и лечението ме изписаха със заключение „клинично здрав“...

Разбрах, че трябва сама да се справям, да се обслужвам, да готвя, да чистя и поливам любимите си цветя. Като първокласничка започнах да се уча да пиша с лявата ръка. И успех. Известен професор от София ми постави първата протеза. Беше тежка, груба, но все пак някаква ръка. Записах се за екскурзия в Австрия. С екскурзоводката при първото спиране се разходихме в Инсбрук. В първата аптека, която влязохме, видяхме специализиран щанд за силиконови протези за горен крайник. И започнаха по интернет да ме снабдяват години наред с изкуствена ръка, която беше с високо качество, но това струваше доста средства. Цената беше 120 евро и 25 отделно за разтвора за поддръжката.

Тогава се отвори и работно място в гимназия с хиляда и триста ученика. Обслужвахме ги аз и фелдшер. Там работих 11 години. За нещастие получих инсулт. Само месец по-късно ме застигна втори инсулт. Съвзех се и благодарение на кмета на район „Северен“ в Пловдив Д-р Филипова отново се върнах на работа в училище с 500 деца. Работя сама, без лекар. Отново съм щастлива, че съм в бялата манта. Подредих папките с здравните карти на всички ученици, изписани безупречно с лявата ми ръка. Меря, когато се наложи, кръвно налягане, поставям безболезнено инжекции...

Около блока, в който живея, поддържам зелен оазис. Обичам много и цветята. Грижа се за 80-годишната си майка.

Накрая искам да изкажа благодарността си към „Социални грижи“, затова че ми осигуряват в последните години по 6 броя висококачествени протези от Англия и ги заплащат ежегодно. ■

Записа: Стефан СТОЙЧЕВ

Нищо не става без човешките ръце...

Росица ПРИМОВСКА

Но тя няма ръце с пръсти, които да осъществяват нормално желанията ѝ за труд... Въпреки това успява да победи съдбата си. И то възхитително.

Срещнахме се с 29-годишната Мелха Макова на изложба от ръкоделия. Като работничка в социалното предприятие, създадено в Рудозем по проект за заетост на 19 човека в неравностойно положение, тя бе изложила своите плетива и се радваше на интереса към тях. После демонстрира как плете без пръсти. Сетила се е, че ластичи за коса биха закрепили иглите за китките ѝ и опита-

Мелха Макова заедно с експерта по проекти в община Рудозем Малинка Георгиева

ла... Сега с умение и сръчност може да измайстори дори дребни сувенири, бебешки и детски дрешки, а не само традиционни за бита на родопчани плетива.

Творения на Мелха и другите от звеното са вече в Индонезия, Турция и Гърция след като кметът Румен Пехливанов ги подарил на гостуващи общинари. Експертът по проекти в община Рудозем Малинка Георгиева е искрено доволна от факта, защото звеното за традиционни занаяти е нейна „рожба“. Надява се и занапред общината да подкрепя

п о д о б н и
дейности,
за да мо-
гат хората
в неравно-
стойно по-
л о ж е н и е
да се по-
чувстват
пълноценни
и да реали-
зират меч-
тите си.
И те, как-
то всички
останали,

имат право на
достоеен жи-
вот.

Мелха Макова е инвалид първа група с чужда помощ. Живее с майка си в с. Сопота и се издържа с инвалидната си пенсия в размер на 196 лв. Има основно образование и ▶

► Нищо не става...

никога не е работила както другите на заплата. Първата ѝ работа бе по този проект. „Не съм мечтала за нищо, благодарна съм за това, което имам“, казва тя. Има двама братя и една сестра, а голямата ѝ радост са шестимата ѝ племенници, с които се занимава в свободното време. Според нея няма невъзможни неща в живота, стига човек да пожелае, може да се справи с всичко. И го доказва. Още мъничка, разбрала, че не е като другите деца, с помощта на родителите си решила да не се отчайва и да не се поддава на униние. На 7-годишна възраст започва да проявява интерес към

плетенето. „Другите деца ходеха на училище, занимаваха се с нещо, исках и аз, затова започнах да плета, казва сега Мелха. Ти не си видял друго, освен такива ръце. Какво да правиш? Да се оставиш ли? Не. Приемаш съдбата си. И се справяш. Всичко е възможно, просто трябва да се бориш. Няма нещо, което да не става от човешката ръка, от човешкото сърце, но трябва да си твърд. Основната опора в душата на човек може да се промени, зависи от обстоятелствата, но ти не трябва да се променяш. Ти трябва да искаш да вървиш напред!“

КАДИР НЕДЖАТИ ОТ ИСПЕРИХ намери мобилен телефон и го предаде на собственичката му

Ангел НИКОЛОВ

Телефонът е бил изгубен пред ритуалната зала в Исперих. Кадир, който е инвалид, работи в библиотеката, намираща се наблизко, той веднага се досетил, че в предишния ден е имало сватба на двойка от с. Подайва. Младежът се свързал със свои познати от там и научил името на собственичката на телефона – Гюлден. Тя получила телефона си и благодари сърдечно на Кадир. Благодарност му изказа и председателят на организацията на СИБ в Исперих Нихат

Хълми, защото Кадир членува там. А 24-годишният младеж не мисли, че постъпката му е необикновена, така би постъпвал винаги...

Една спасена от България олимпиада

Мария МИХАЙЛОВА

Домакинството на България беше спасителен вариант за Дефлимпикс, която беше поверена на Гърция през 2009 г. След като южната ни съседка се отказа по финансови причини още преди 3 г., същото направи и резервният организатор Унгария и то преди 10 месеца. Така за втори път българската столица стана домакин на най-големия спортен форум за глухи спортисти след XVII-те световни летни игри през 1993 г.

За кратко време – само за няколко месеца – Спортната федерация на глухите в България успя да се справи с голямото предизвикателство и Дефлимпикс'2013 стана реалност.

София е вторият град в историята на тихия спорт, приел два пъти най-мощната спортна проява на глу-

хите спортисти след Копенхаген, Дания (1949 и 1997 г.).

Церемонията по откриването на 22-е Дефлимпикс'2013 се състоя в зала "Арена-Армеец". За първи път в историята на игрите, в София беше запален огнен ритон. Огненият лумна от ръката на българския състезател по борба Ангел Кремов.

**22-те
Дефлимпикс
се проведеха
от 26 юли до
4 август т. г.
Участваха
над 4500
състезатели
от 96 страни в
19 вида спорт**

► Една спасена...

*България
участва
с 43-ма
състезатели
в спортовете
бадминтон,
борба, боулинг,
волейбол -
мъже, джудо,
карате, лека
атлетика,
плуване и
тенис на маса.*

БЪЛГАРСКОТО ПРЕДСТАВЯНЕ

БОРБА - класически стил.

Първият златен медал за страната ни бе спечелен от Илиян Илиев в категория до 120 кг. Асистираха му с бронзовите си медала Ангел Кремов (55) и Христо Павлов (84).

При 66-килограмовите Пламен Дончев загуби от турчина с 0:7, а на репешажа от руснака Лазукин

с 0:4 и стана пети в крайното класиране.

В категория до 55 кг Кремов загуби с 0:8 от украинеца Малишевски в четвъртфинала.

Борба – свободен стил. Борците ни завоюваха един сребърен и два бронзови медала. В категория до 66 кг. Пламен Дончев достигна до финала, но беше победен от

иранеца с 12:4. В категорията 120 кг. Илиян Илиев спечели втори медал – бронзов, след златния си в класическия. Вторият бронз донесе Александър Кежов в категория до 60 кг.

ДЖУДО. Атанас Иванови Благой Поповчев спечелиха три медала за страната ни. В категория до 100 кг Атанас Иванов е първи в квалификационната си група "Б" след победи над японеца със 7:1 и над монголеца с 10:1. На полуфинала се наложи над руснака Тарасов, но беше победен от турчина и стана сребърен медалист за втори

► път в категория "орен".

В категория над 100 кг Благой Поповчев завърши трети в квалификационната си група с 1 победа и 2 загуби. В схватката за бронза победи с "ипон" монголеца Бямбашурен.

КАРАТЕ. 19-годишният Николай Христов записа седмо място при първото си участие в Дефлимпикс. Състезава се в две категории, отстъпи минимално с 1:0 от представител на Тайпе.

БАДМИНТОН. Гергана Баръмова спечели сребърен медал в София, след златния от Тайпе'2009. Загуби от Цзюан-Юй Фан от Тайван.

Смесените ни двойки отпаднаха от надпреварата. Людмил Гетов и Гергана Баръмова победиха украинците с 2:0, но на четвъртфинала загубиха от състезателите на Тайпе с 2:0. Така стана и с другата ни двойка Никола Тянков и Габриела Колицова, която победи британците с 2:0, но на четвъртфинала отстъпи на руснаците с 2:0. При мъжете Тянков и Гетов напуснаха турнира след загуби от Китай и Литва.

ВОЛЕЙБОЛ. Мъжкият ни

национален отбор завърши шести в крайното класиране.

БОУЛИНГ. Росица Тихолова

завърши 39-а при жени - сингъл; при мъжете - Андрей Кирилов стана 91-и а Михаил Пейчев - 97-и

ЛЕКА АТЛЕТИКА. Седмобойката Елена Узунова зае пето място в крайното класиране.

ТЕНИС НА МАСА. Халит Хасан е с две победи в синглите в предварителна група А. Победи Ал-Зубаир, Йемен и Винг, Фиджи. Но загуби от Вен, Тайпе. При елиминациите също загуби от руснака Безденежни. Другият ни представител Иван Недев има 2 загуби и 1 победа в група Л.

Българските спортисти извоюваха общо 11 медала – 1 златен, 4 сребърни и 6 бронзови. Това отреди на България 21-во място в крайното класиране на държавите по медали. Победител е Русия с 67 златни, 52 сребърни и 58 бронзови; втора е Украйна (21 - 30 - 37); трета е Южна Корея (19 - 11 - 112). ►

► Една спасена...

Повече от 10 дни спортистите с увреден слух, пристигнали в България от различни краища на планетата, бяха в разгорещена надпревара за достойно представяне. Те бяха по стадионите, залите, терените, хотелите, по софийските улици. Минувачит

ги гледаха учуден - някои с възхищение, как разговаряха на езика на жестовите, други се питаха – кои са тези млади хора?... За съжаление, по-

голяма част от обществеността на столицата ни нямаше представа, че София е домакин на най-крупното и авторитетно събитие за глухите спортисти по света. Съпричастни към техните вълнения бяха само тези, които стояха близо до тях, които стискаха до болка палци за успех...

Церемонията по закриване на 22-рите Дефлимникс'2013 се състоя на Националния стадион „Васил Левски“ в неделята 4 август на 2013-а година – олимпийската година за глухите спортисти. Дефлимникс'2013 или както по-възрастните спортисти я наричат – тихата олимпиада, ще бъде записана в историята на олимпийското движение на глухите. Тя беше подготвена, организирана и проведена с жар и ентузиазъм от домакините. Благодарността към България бяха усмивките на лицата на състезателите в Дефлимникс'2013 и гостите на столицата ни от различни краища на света.

Седми Републикански многожанров фестивал на хората с увреждания - 31 август - 1 септември 2013 година, кв. Църква, Перник

И през 2013-та фестивалът се организира от СИБ, от организацията в кв. Църква под патронажа на г-жа Росица Янакиева – кмет на община Перник. Съдействие в организацията на фестивала оказаха БЧК – Перник и читалище „Просвета” – кв.Църква.

Г-жа Янакиева даде старт на събитието с думите:

- ...За мен най-важно е, че се събираме тук всяка година, че фестивалът привлича все повече участници, а перничани по достойнство оценяват онова, което виждат на тази сцена – за нас това е истински празник. С пожелание за успешно участие откривам фестивала и пожелавам добро представяне на всички и лека работа на журито!

За официалното откриване на фестивала на трибуната се качиха Пламен Борисов – зам. председател на Общинския съвет на Пер- ▶

► Седми Републикански...

ник, г-жа Мила Букова - представител на Агенцията за хора с увреждания, г-жа Снежана Викторова - началник на „Образование и култура“ към общината, заместник- председателят на област Перник г-жа Галина Никодимова, Наташа Минева – председател на БЧК - Перник и

кметовете, които водеха своите участници във фестивала, начело с кмета – домакин г-н Петров.

Както винаги – дългоочаквано събитие. Състави от цялата страна отдалече се подготвят за фестивала в Църква, защото знаят, че конкуренцията ще е голяма, но и защото срещата със старите приятели по хоби и по принадлежност към Съюза на инвалидите в България е още по-вълнуваща. Във фестивала участваха над 1700 души от СИБ и членуващи в сродни организации, също и представители на сродни организации от Македония и Сърбия.

Журието е в състав:
Мими Иванова — председател
и членове: Развигор Попов,
Красимир Кирилов.

Конкурсната програма откри групата от с. Богданов дол – Пернишко

Отново участва в изложбата Вергиния Брусарска от Кюстендил с красиви ръчни изделия

Представя се група от Горна Митрополия - Плевенско

В читалище „Просвета” отново бяха подредени експонати, дело на сръчни и майсторски ръце

Латинка Стефанова от Кюстендил е изработила и чудесни гоблени по картини на Майстора

Седми Републикански...

Вокална група "Хризантема" от София - район Младост 1

**Певиците от
с. Шишковци -
Кюстендилко и
от кв. Църква - Пернишко
заслужиха много
аплодисменти**

**Сред гостите бе и
Роза Мойсовска от
Македония -
Струмица - тя
рисува с уста и
картините й са
прекрасни!**

**Пет плевенчанки...А тяхната съгражданка Дора Куртева
получи златен медал**

**Клуб
«Веселяци»
- Драгичево
- Пернишко**

Два дни квартал Църква бе огласян от красивите българските народни песни, от стари градски и хумористични песни. Представени бяха и много авторски стихотворения.

Всички участници получиха грамоти за участие, а най-добрите заслужиха медали и плакети. Журито присъди специална награда на Г-жа Анита Тараланска „ПЛАКЕТ“ - за добрата организация на фестивала. Наградата връчи г-жа Росица Янакиева.

**Иванчо
АТАНАСОВ**

Съставът от с. Шияково - Плевенско

КОНСУЛТАЦИЯ

**КОГАТО ДЕТЕТО Е НАСТА-
НЕНО В ДЕТСКО ЗАВЕДЕНИЕ,** включително детска ясла, майката няма право на отпуск за отглеждане на малко дете до 2 години – виж чл. 45 ал. 7 т. 1 от Наредбата за работното време, почивките и отпуските, и на парично обезщетение за отглеждане на малко дете по чл. 53 от КСО – виж чл. 53 ал. 4. Ако майката не ползва отпуск за отглеждане на малко дете и е дала съгласието си отпускът да бъде ползван от друго лице (баща, баба или дядо на детето), тя има право на парично обезщетение по чл. 54 от КСО (в размер на половината от обезщетението по чл. 53 от КСО), ако детето не е настанено в детско заведение на пълна държавна издръжка – виж чл. 53 ал. 3 от КСО.

Майката има право на обезщетение по чл. 54 от КСО за времето на отпуск, който не е от същия вид (за отглеждане на малко дете), включително за времето на отпуск за временна неработоспособност, за гледане на болен член от семейството (в т.ч. и на болно дете), за бременност и раждане.

ЕЛЕКТРОННИТЕ УСЛУГИ, КОИТО ПРЕДЛАГА НОИ, са още едно улеснение за хората с ограничена мобилност, която изключва потребността лично да посетят обслужващото ги териториално поделение на института. Работата може да се свърши чрез персоналния компютър на потребите-

ля. От 01.07. т.г. НОИ предлага на осигурените лица издаване на документи, които се изискват от учебните заведения за получаване на наследствена пенсия. Документите служат за продължаване срока на изплащане на пенсиите всеки семестър за студентите от висшите учебни заведения, а за учениците от средните училища – в началото на всяка учебна година.

Друга възможност предлага услугата "Подаване на разрешена информация за учащ от учебно заведение", чрез която ВУЗ или училище директно могат да заявят пред НОИ, че получаващите наследствена пенсия действително учат при тях. Нова услуга е подаването по електронен път на заявление за "Издаване на удостоверение за трудов/ осигурителен стаж и осигурителен доход от осигурителния архив на НОИ във връзка с отпускане на пенсии или обезщетения, или за начисляване на процент за продължителна работа.

ЗА КОНСУЛТАЦИИ ПО ТЕХНИЧЕСКИ ВЪПРОСИ при използване на електронни услуги, предоставени на осигурители и осигурени лица, НОИ обявява тел. 02/ 926–10-10:

- справки за наличие или отсъствие на информация в Регистъра на осигурените лица за натрупани осигурителни права и задължения;

- справки за отпускане и изплащане на краткосрочни и дългосрочни обезщетения;

- ▶ - регистрация за получаване на информация за платени обезщетения чрез SMS или E-mail;
- изготвяне на ПИК и ИКО;
- клиентски софтуер за обхващане на данни от придружителни писма, текстове на файлове с описи за предоставени документи за изплащане на парични обезщетения и помощи на ДОО и др. ■

УНИЦЕФ ВЪВЕЖДА ИНОВАТИВЕН ЗА БЪЛГАРИЯ КАНАЛ ЗА МЕСЕЧНИ ДАРЕНИЯ ПРЕЗ МОБИЛЕН ТЕЛЕФОН

От 10 юли 2013г., УНИЦЕФ България въвежда лесен, бърз, без такси и начисление на ДДС, канал за месечни дарения през мобилен телефон. Единственото, което абонатите и на трите мобилни оператори трябва да направят, е да изпратят sms с цифра „2“ или „5“ към кратък номер 1021. Текстът на SMS-а отговаря на стойността на месечното дарение, а ДДС върху него не се дължи. От този момент към месечната сметка на абоната ще бъде добавяно съответното заявено дарение от 2 или 5 лв. Въвеждането на този канал е част от програмата на УНИЦЕФ за месечно дарителство БЛАГОДЕТЕЛ. Общите условия са достъпни на www.unicef.bg. Един от най-популярните и обичани български артисти Влади Ампов – ГРАФА се ангажира безвъзмездно да подкрепи инициативата, като ѝ посвети есенното си турне. „Заедно за децата на България“ ще премине през 7 български града и завърши с голям концерт в Зала 1 на НДК на 12 ноември. Графа, който не за първи път подкрепя УНИЦЕФ с изпълненията си, този път ще дари и 50% от стойността на билетите. Билети могат да се закупят в мрежата на eventim.bg, ticketportal.bg и Билетен център на НДК. Набраните средства ще подкрепят програмата на УНИЦЕФ „Семейство за всяко дете“ и по-конкретно развиването на „Център за майчино и детско здраве“, който беше открит в област Шумен, както и разкриването на такива центрове и в други градове в страната. ■

ПОКАНА ЗА КОНЦЕРТ НА МУЗИКАЛЕН СЪСТАВ С ДИРИГЕНТ БЕДРОС ПАПАЗЯН - ЕСЕНЕН ЦИКЪЛ ОСМИ СЕЗОН – 2013-2014 г.

Първият концерт за сезона е на **6 октомври, неделя, от 17 часа** в Националната музикална академия. **Входът е свободен.**

Концертът е в памет на професор СТЕФАН КЪНЧЕВ.

Солисти: Проф Лидия Ошавкова-флейта, Калина Христова-цигулка, Ян Дунев-тромпет; Красимир Константинов, Жеко Атанасов, Енчо Янев, Стефан Тодоров, Симьон Пилибосян-тенор

В програмата: Й.С.Бах- концерт ми мажор за цигулка, Телеман-концерт за три тромпета; В.А.Моцарт – „Ловджийска“, симфония, Спендиаров-песни, Гомидас – песни, Мориконе, Раймон Диьо - La Scala, Пиацола. ■

Г е о р г и
Бенковски е
роден в Ко-
привщица
на 21 сеп-
тември 1843

г. Има две сестри — Куна и Василя. Има тежко детство, баща му Грюю Хлътев, дребен и почтен търговец, умира през 1848 и това принуждава Гаврил да учи само до 3-ти клас в Основното Копривщенско училище, а след това майка му го дава да учи занаят — терзийство. По-късно, неудовлетворен от тази перспектива, става абаджийски чирак, после се отделя от майстора си и сам се залавя с търговия. Обикаля големите пазари в Цариград и на юг из Анадола. В продължение на десет години живее на различни места в Ориента, работейки всевъзможни неща. Една година е бил гавазин на персийския консул и носел такава хубава униформа, че хората го взимали за

самия консул. Говорел седем езика — български, турски, гръцки, италиански, полски, румънски и персийски. Приемайки името Георги Бенковски, той активно се включва в предприетите от

**170 години от
рождението на
Бенковски**

обявяване на Руско-Турската Освободителна война. Заслугата на Георги Бенковски да я има днес България е огромна.

**Паметникът на Бенковски
над Копривщица**

и до днес не са отказали още да дават своето покровителство на нещастните поляци. Той дал на поляка френски паспорт, в който се бележело и името му — Антон Бенковски, за да се върне с него

българската революционна емиграция действия по организирането на неуспялото Старозагорско въстание (1875 г.) с подпалване на Цариград и саможертвеното Априлско въстание, което единствено в ръководения от него IV революционен окръг избухва истински, а жестокото му потушаване довежда до

„Името Георги Бенковски не е просто случайност. То принадлежи на един полски патриот, заточен от руското правителство на остров Сахалин. Този поляк сполучил да избяга от каторгите и стъпил в Япония. Френският посланик в Едо го взел под своя защита, защото французите

в Европа. Антон Бенковски си избрал за местожителство Турция така също гореща покровителка на неговите съотечественици, и тръгнал

за Цариград. В паспорта му се говорело открито, че той е полски емигрант. Когато пристигнал в Диарбекир, срещнал се случайно със Стоян Заимов, познат вече на читателите. Тоя последният, така също заточеник от турското правителство, бил турил вече намерение да избяга. Като си разправил хала на А. Бенковски, предложил му, ако желае, да отстъпи нему френският паспорт, а той да си извади турско тескере. А. Бенковски склонил и продал паспорта на Заимова за 5 лири. С тоя паспорт Заимов сполучил да избяга в Румъния през 1875 година. Когато нашият Бенковски тръгвал за Цариград през същата година, за да го пали, както споменах вече по-горе, то Заимов му дал паспорта на А. Бенковски и така нашият Гаврил Хлътев бил принуден да замести своята българска фамилия с поляшка.“ (Записки по българските въстания от Захарий Стоянов Том 2, Глава 5 - Потъпква не на въстанието).

В Букурещ се запознава със

Стоян Заимов и се запалва по революционното дело. Когато разбира, че в Копривщица вече се бият, той обявява въстанието и в Панагюрище, след което бързо сформира чета и тръгва да вдига и околните села. Хвърковатата чета, с която неуморно обикаля целия регион и успява да мобилизира и мотивира много въстаници, играе централна роля във военните действия на въстанието. Към четата се включват даже шестима хървати от Далмация и един немец, които работят на жп станцията в Белово. Единият от тях, Стефан-Далматинеца, е последният им байрактар.

След жестокото потушаване на бунта в Панагюрския регион Бенковски и четата се отправят към Тетевенския Балкан, къде-

Хвърковатата чета

то на 12 май след предателство пада в река Костина, пронизан от куршума на баш-потеряджията Рюзгяр Хаджи Ахмед ага. Главата му е пратена в Ботевград, а след това в София. Тези събития са документираны от Захари Стоянов в «Записки по българските въстания» Самият автор преживява по чудо организираната им засада.

**На 22 септември 1908 г.
В църквата "Св. Четиридесет
мъченици" в Търново е обявена
Независимостта на България**

Преди 105 години България е обявена за царство, а княз Фердинанд Първи приема титлата "Цар на българите". В изданието от него манифест се казва:

"Въодушевен от това свято дело и за да отговоря на държавните нужди и народното желание, с благословията на Всевишния, провъзгласявам съединената на 6 септември 1885 г. България за Независимо българско царство и заедно с народа си вярвам, че този ни акт ще намери одобрение от Великите сили и съчувствие на целия просветен свят".

